

INNHOLD

Om oss.....	3
Fanesaker 23/25.....	4
Skatter, avgifter og rammevilkår.....	5
Forenkling av byråkrati og skjemavelde.....	6
Næringsdrivende og gründere.....	7
Næringslivet trenger lærlinger og fagkompetanse....	8
Arbeidsliv.....	9
Sykelønn.....	10
Internasjonal handel og rammevilkår.....	11
Offentlig kapital – lokale arbeidsplasser.....	12
Det grønne skiftet.....	13
Næringsvennlige byer og distrikter.....	14

Vi endrer premissene for norsk næringsliv!

SMB Norge jobber for et samfunn der små og mellomstore bedrifter blir løftet frem og gitt den anerkjennelsen og respekten de fortjener. SMB Norges oppgave er å være en ambassadør for dette.

Bak bedriftene står det flere tusen bedriftseiere, som gjennom sitt arbeid skaper arbeidsplasser for seg selv og andre. De skaper liv i lokalsamfunnet og de bidrar til fellesskapet. At de tjener penger er en viktig forutsetning, men det er ikke hovedmotivasjonen for mange bedriftseiere. Det er den indre motivasjonen av å lykkes, og gleden ved å jobbe med noe man brenner for, som er avgjørende.

De små og mellomstore er verdifulle!

SMB Norge sørger for at de som skaper arbeidsplasser får en stemme i den offentlige debatten. Det som forener oss, er de utfordringene og mulighetene det innebærer å drive en bedrift i Norge.

Små og mellomstore bedrifter utgjør 99 prosent av norsk næringsliv. De er ryggraden i norsk økonomi, og de representerer folkesjela i Norge.

SMB Norge skal synliggjøre at det er i alles interesse å legge til rette for bedriftene. Vi skal sette søkelyset på de utfordringene som mange møter i hverdagen, men vi skal også trekke frem den ekte bedriftsgleden mange får ved å drive sin egen bedrift. Norske bedriftseiere er hverdagshelter! Uten deres utrettelige arbeid, stopper Norge opp.

Jørund H. Rytman
adm.dir i SMB Norge

SMB Norges

FANESAKER 2023 – 2025

Tipunktliste for en enklere hverdag for små og mellomstore bedrifter

SMB Norge vil de kommende to årene prioritere følgende

10 saker for å styrke din bedrift:

- 1** Endre sykelønnsordningen gjennom å fjerne arbeidsgiverperioden og redusere sykelønnen til 80 prosent fra og med første fraværsgang.
- 2** Fjerne formuesskatten på arbeidende kapital.
- 3** Redusere arbeidsgiveravgift og differensiere denne etter bedriftens størrelse.
- 4** Gjøre det enklere for småbedrifter og lokalt næringsliv å delta i offentlige anbud. Nasjonal terskelverdi for kunngjøring av anbud må justeres tilbake fra NOK 1,3 mill. til NOK 500.000.
- 5** Myndighetene må sørge for stabil elektrisk kraft til en rimelig pris for norske små og mellomstore bedrifter.
- 6** Fjerne den ekstraordinære arbeidsgiveravgiften på lønninger over kr 750 000.
- 7** Politikerne må prioritere samferdsel og infrastrukturløsninger som gjør det mulig å opprettholde spredt bosetting og arbeidsplasser over hele landet.
- 8** Fjerne totalforbudet mot innleie av arbeidskraft ved midlertidig behov i Oslo, Akershus, Østfold, Buskerud og Vestfold, samt unntaksregelen om særavtaler med store fagforeninger.
- 9** I det offentlig i større grad vektlegger miljøgevinsten ved å bruke lokale aktører gjennom offentlige anbud.
- 10** Forenkle skatteinnbetalingen for enkeltpersonsforetak ved å endre fra forskudds- til etterskuddsbetaling.

Skatter, avgifter og rammevilkår

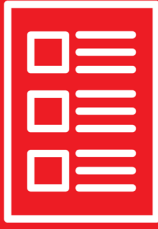
Skaper vi flere nye jobber, øker vi skatteinntektene. De er en forutsetning for å finansiere vår felles velferd. Flere nye jobber gir arbeidssøkere mulighet til å bli inkludert i samfunnet, samt få jobb der man bor.

SMB Norge mener at veksten i norsk næringsliv må komme fra de små og mellomstore bedriftene. Små og mellomstore bedrifter i Norge er avhengig av kapital for å vokse. Skal flere bedrifter lykkes og arbeidsplasser sikres, må det bli lettere for bedriftene å få tilgang på kapital for å investere.

SMB Norge mener at:

- Privat norsk eierskap må styrkes ved at formuesskatten fjernes, i første omgang på arbeidende kapital.
- Det må innføres flere og bedre skatteincentiver for å investere i småbedrifter og gründerselskaper.
- Arbeidsgiveravgiften må reduseres og differensieres etter bedriftenes størrelse og geografiske tilhørighet.
- Den ekstraordinære arbeidsgiveravgiften på lønninger over 750 000 kroner må fjernes.
- Gründerlån og tilskudd i tidlig fase må styrkes.
- Skattefradrag på hjemmetjenester, lik den svenske ROT- og RUT-ordningen, bør benyttes som et virkemiddel mot svart arbeid.
- Småbedrifter skal ha større fleksibilitet ved oppsigelser.
- Små og mellomstore bedrifter skal for mindre skatteposisjoner ha en objektiv rett til å beholde disse uavhengig av bytte av eierskap eller motiver.
- Kredittkortavgift må fjernes fra salgsleddet.
- Hver bedrift skal ha et bunnfradrag tilsvarende minstefradrag for personlig skatteyttere.
- Fullt MVA-fradrag for alle virksomhetsrelaterte kostnader.
- Utvide ordningen om årstermin for merverdiavgift for små bedrifter fra én mill. kr til tre mill. kr. i omsetning.
- Differensiere satsene for tvangsmulkt etter bedriftenes størrelse, slik at dagsatsene blir lavere.
- Forenkle skatteinnbetalingen for enkeltpersonsforetak ved å endre fra forskudds- til etterskuddsbetaling.

Forenkling av byråkrati og skjemavelde

Utfylling av skjemaer og rapportering til mange ulike offentlige etater, er tid- og kostnadskrevende for små og mellomstore bedrifter. Derfor er det nødvendig med ytterligere forenkling av regelverk og byråkrati, for å gjøre hverdagen enklere for små og mellomstore bedrifter.

Gjennom å innføre mikroselskaper som egen selskapsform for de minste aksjeselskapene, vil man oppmuntre til ansettelser med færre administrative byrder, færre rapporteringsplikter og lavere skatte- og avgiftstrykk. For mikroselskapene mener SMB Norge at kravet til aksjekapital settes til én krone, og det skal ikke være gebyrer for etablering av mikroselskap. Videre ønsker vi en «fredningsperiode» for skatter og avgifter, «fredningsperiode» for spørreundersøkelser fra SSB og andre offentlige organer, bunnfradrag for arbeidsgiveravgiften slik at man kan ha en til to ansatte avgiftsfritt, unntak fra plikten til å utarbeide årsregnskap for mikroselskaper opp til en viss størrelse i omsetning og balansekapital, unntak for arbeidsgivers plikt til å foreta utleggstrekk i ansattes lønn og det skal være tillatt med midlertidig ansettelser.

SMB Norge mener at:

- For hver ny regulering som foreslås, skal to eksisterende fjernes eller forenkles.
- Offentlige etaters adgang til å be om opplysninger som det offentlige allerede har mottatt, må begrenses.
- Skatterapportering må forenkles for alle bedrifter.
- Småbedrifter skal ha større fleksibilitet ved oppsigelser.
- Gjøre det enklere og raskere å opprette bankkonto for nyetablerte bedrifter
- Forenkle og gjøre offentlige støtteordninger for små og mellomstore bedrifter mer synlige.
- Fjerne registreringsgebyret hos Brønnøysundregistrene.
- Innføre mikroselskaper som egen selskapsform for de minste aksjeselskapene.
- Forvaltningsloven og Plan- og bygningslovens regler om maksimal saksbehandlingstid må overholdes. Overskridelse av oppgitt frister skal medføre reduksjon av gebyrer og erstatning ved forsinket oppstart av prosjekter.

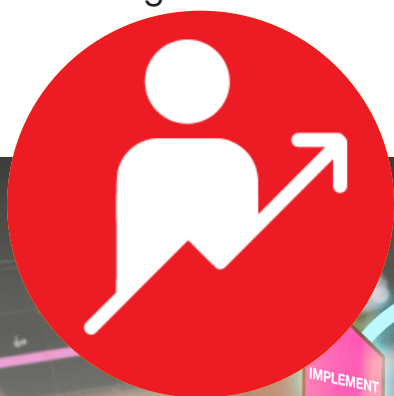
SMB Norge mener at:

- De sosiale rettighetene til selvstendig næringsdrivende i større grad likestilles med øvrige arbeidstakere.
- Rettssikkerheten til næringsdrivende må styrkes.
- Arbeidsgiver skal ikke fungere som innkrevingsentral for det offentlige.
- Organisasjonsfriheten skal etterleves som et ukrenkelig prinsipp.
- Bedre reglene for opsjonsbeskatning slik at flere ansatte tar del i verdiskapingen i oppstarts- og vekstbedrifter.
- Innføre gründer- og investorisum («fasttrack»-ordning).
- At det innføres en kommunal veileder- og mentorordning for nye gründere.

Næringsdrivende og gründere

For at flere skal våge å starte for seg selv, må regelverket for selvstendig næringsdrivende forbedres. SMB Norge arbeider derfor for gode, forutsigbare sosiale rettigheter for næringsdrivende.

Det er også viktig at gründere og de som etablerer ny næringsvirksomhet, får veiledning og oppfølging av kommunen. Tilbud må være likt over hele landet, uavhengig av hvilken kommune man etablerer seg i.

Næringslivet trenger lærlinger og fagkompetanse!

Fagarbeidere er en ettertraktet ressurs i arbeidslivet. Samfunnet har et enormt ansvar for å bedre statusen til yrkesfagene og sørge for at flere fullfører. Det betyr at skolen, politikere, foreldre og bedrifter må dra i samme retning for å snu utviklingen. Vi må tenkte nytt om utformingen av skolehverdagen til elevene, og sørge for at det finnes nok lærlingplasser ute i bedriftene.

Respekten for fagarbeidere og statusen til yrkesfaglinjene må heves. For at norske bedrifter skal være konkurransedyktige med hensyn til arbeidskraft og oppdrag, må satsingen på kunnskap og kompetanse styrkes.

SMB Norge mener at:

- Den nasjonale fraværs grensen må videreføres.
- Lærlingtilskuddet må økes til det samme nivået som en elev som går studiespesialiserende.
- Vi trenger mer praktiskrettet teori på yrkesfag.
- Det offentlige må jobbe målrettet med å øke antall lærebedrifter og lærlingeplasser.
- Fjerne arbeidsgiveravgiften på lærlinger.
- Videreføre opplæringskontorene som et bindeledd mellom bedriftene, skolene og lærlingene.
- Forenkle reglene for godkjenning av fagutdanning fra utlandet når det er kompetanse som bedriftene trenger.

Arbeidsliv

SMB Norge ønsker et trygt og anstendig arbeidsliv. Samtidig må vi passe på at regelverket ikke blir et hinder for bedriftens muligheter til vekst og verdiskaping.

Spillereglene i arbeidsmiljøloven må være like for alle bedrifter. Fremforhandlede ordninger i en hovedbedrift på et prosjekt må også gjelde for deres underleverandører, uavhengig av om de er organisert eller ikke. Uorganiserte bedrifter må også få muligheten til å forhandle med sine ansatte om unntak i lovens bestemmelser der det gis adgang for dette, så lenge arbeidstilsynet godkjenner avtalen.

SMB Norge mener at:

- Fremforhandlede ordninger i en hovedbedrift må også gjelde for underleverandører på samme prosjekt.
- Der loven åpner for det, bør arbeidstaker og arbeidsgiver i en uorganisert bedrift få anledning til avtale avvik fra arbeidsmiljølovens bestemmelser.
- Arbeidsgivers lønnsplikt må utgå ved permittering.
- Fjerne totalforbudet mot innleie av arbeidskraft ved midlertidig behov i Oslo, Akershus, Østfold, Buskerud og Vestfold.
- At organisasjonsfriheten må respekteres, og dermed fjerne kravet om særavtaler med store fagforeninger for å få unntak fra forbudet mot innleie av midlertidig arbeidskraft.

Sykelønn

Norge har et høyt sykefravær sammenlignet med andre OECD-land. Vi har i tillegg verdens mest generøse sykelønnsordning. Det gir store kostnader for bedriftene og velferdsstaten. SMB Norge mener det må brukes nye virkemidler for å få ned sykefraværet. Vi ønsker derfor å innføre en egenandel for korttidsfravær, slik at det alltid vil lønne seg å jobbe.

SMB Norge mener at:

- Stortinget må bestemme sykelønnsordningen. Sykelønn må derfor ut av avtalen om inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen).
- Sykelønnsordningen bør differensieres etter bedriftenes størrelse.
- Det bør innføres en egenandel på 20 prosent fra første fraværsdag slik at man får utbetalt 80 prosent av full lønn. Unntak ved kronisk sykdom, arbeidsuhell og barns sykdom.
- Bedrifter med lavt sykefravær bør få redusert arbeidsgiveravgift.

Internasjonal handel og rammevilkår

Norsk næringsliv er tjent med åpenhet mellom de europeiske landene og våre viktigste handelspartnere. Norsk næringsliv nyter godt av tilgangen til EU og det indre markedet gjennom EØS-avtalen. Det er helt klart utfordringer med EØS-avtalen, men SMB Norge mener at norsk næringsliv er tjent med å gjøre den bedre innenfra enn utenfor.

I tillegg til å styrke våre relasjoner med Europa, skal SMB Norge være en ambassadør for å styrke vårt nordiske fellesskap

Åpenhet og samarbeid på tvers av landegrenser er en forutsetning for økonomisk vekst og velferd. Norsk næringsliv står sterkere sammen med våre nordiske og europeiske handelspartnere enn vi gjør alene.

SMB Norge mener at:

- Norsk næringsliv er tjent med at Norge opprettholder sitt EØS-medlemskap.
- Det må innføres en felles nordisk transportplan.
- Det må satses på fellesnordisk bedrifts- og arbeidsmarked, og arbeides aktivt mot grensehindre mellom de nordiske landene.
- Norge bør intensivere arbeidet med å få flere frihandelsavtaler, samt oppdatere eksisterende frihandelsavtaler.
- Inngå flere bilaterale investeringsavtaler. Dette for å beskytte norske investeringer i utlandet, spesielt i land der den politiske og økonomiske situasjonen er ustabil, og sikre norske små og mellomstore bedrifter kan konkurrere på lik linje med bedrifter i andre land.
- Utenriksdepartementet og SMB Norge bør tar over Innovasjon Norge sitt nåværende oppdrag med å hjelpe norske små og mellomstore eksportbedrifter i utlandet.

Offentlig kapital – lokale arbeidsplasser

Små og mellomstore bedrifter må i større grad få ta del i omsetningen som skjer via offentlige innkjøp. Muligheten til å legge til rette for små og lokale bedrifter finnes i regelverket og må benyttes. Offentlige innkjøpere må forstå verdien i tilgjengelighet og lokale arbeidsplasser.

SMB Norge mener at:

- Det offentlige må i større grad bruke frivillig kunngjøring og utforme konkurransegrunnlaget i anbudene på en måte som gir små og mellomstore bedrifter anledning til å delta.
- Lov om offentlige anskaffelser og tilhørende forskrifter må endres slik at man kan prioritere lokalt og regionalt næringsliv i kommunale og fylkeskommunale anbud.
- Dele opp kontrakten ved større anbud og ikke stille strengere krav enn nødvendig.
- I større grad vektlegge miljøgevinsten ved å bruke lokale aktører.
- Ordningen med SkatteFUNN må styrkes.

Små og mellomstorebedrifiers rolle i det grønne skiftet

All den tid små og mellomstore bedrifter utgjør ryggraden i norsk næringsliv, er det viktig at også bedriftene i sektoren bidrar til at vi lykkes med den nødvendige omstillingen av norsk økonomi. Likevel vil SMB Norge advare mot en politikk der det grønne skiftet skaper røde bunnlinjer i bedriftene. Derfor er det viktig at myndighetene bidrar til å redusere og fjerne hindringer for at små og mellomstore bedrifter skal kunne bidra med grønn innovasjon.

SMB Norge mener at:

- Forskningsrådet og Innovasjon Norge må satse tydeligere på grønn innovasjon.
- Særnorske, strenge klimagasstiltak som fører til at næringsaktivitet og arbeidsplasser flyttes til andre land, må unngås.
- Skatte- og avgiftssystemet bør brukes aktivt for å fremme grønn omstilling, fortrinnsvis gjennom lavere skatter og avgifter for positive klima- og miljøtiltak.
- Forenkle støtteordninger og gjøre disse lett tilgjengelig for små og mellomstore bedrifter.

Næringsvennlige byer og distrikter

I et langstrakt land som Norge er det ikke mulig å komme unna transport av varer og materiell på vei. En stadig større andel av transportselskaperens kostnader går til bompenger. SMB Norge mener at økte avskrivningssatser på nyttekjøretøy vil kunne kompensere for noe av dette og samtidig gi ett incitament for å skifte til mer miljøvennlige og trafikksikre nyttekjøretøy

SMB Norge mener at:

- Politikerne må prioritere samferdsel og infrastrukturløsninger som gjør det mulig å opprettholde spredt bosetting og arbeidsplasser over hele landet.
- Stortinget bør gjennomføre et nasjonalt løft for å ta igjen etterslepet på fylkesveiene.
- Næringslivet bør få økt avskrivningssats på nyttekjøretøy for å kompensere for økte bompenger og drivstoffavgift.
- Det må legges til rette for parkering for næringslivet i byer og tettsteder.
- En større andel av selskapsskatten bør tilfalle kommunene som en direkte stimulans for å legge til rette for næringsutvikling.
- Pendlerfradraget må økes for å styrke rekrutteringsmulighetene for små og mellomstore bedrifter i distriktene.

